

Tema 28: Prva i druga zapovijed

Prva zapovijed Dekaloga jedini je mogući temelj za istinski uspješan ljudski život. Najviši razlog ljudskog dostojanstva sastoji se u našem pozivu na zajedništvo s Bogom. Ljubav prema Bogu mora uključivati ljubav prema onima koje Bog voli. Druga zapovijed zabranjuje bilo kakvu neprikladnu upotrebu Božjeg imena, a posebno bogohuljenje.

29.12.2023.

Članak poslušajte ovdje.

Prva zapovijed

„Ljubi Jahvu, Boga svojega, svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom” (Pnz 6,5).

Ove riječi Ponovljenog zakona pozivaju sve muškarce i žene da vjeruju u Boga, da mu se nadaju i da ga ljube iznad svega (usp. Katekizam, 2134).

Iako ovu zapovijed obično izražavamo jezgrovito formulacijom „Ljubi Boga iznad svega”, u stvarnosti „prva zapovijed obuhvaća vjeru, nadu i ljubav” (Katekizam, 2086). To je tako jer nam milosrđe omogućuje ljubav na božanski način. Ali nije moguće da budemo potaknuti na ljubav koju Bog zaslužuje, a da ga istinski ne upoznamo, sa svjetlom vjere, i da ga ne prepoznamo kao najviše dobro kojem težimo i za koje imamo pouzdanje da ga postizemo, kroz nadu.

Sam Isus je potvrdio da je prva zapovijed „Slušaj, Izraele! Gospodin Bog naš Gospodin je jedini. Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, i iz sve snage svoje!” (Mk 12,28-30). Za život svake osobe bitno je da ova zapovijed doista zauzme svoje pravo mjesto: ona je prva zapovijed, ne samo u redu Deset zapovijedi, nego i po važnosti za život svake osobe, jer je jedini mogući temelj za oblikovanje punog i autentičnog ljudskog života.

Značenje prve zapovijedi

Naša nam sloboda omogućuje da postavimo široku paletu ciljeva i da se krećemo prema njima donošenjem odluka. Mnogi od ovih ciljeva traže se kao sredstva za postizanje drugih ciljeva. Ali uvijek postoji jedan, koji možemo nazvati konačnim ciljem, koji ne želimo za neki drugi kraj, nego za sebe. To je cilj koji svaka

osoba smatra svojim najvećim dobrom i kojemu podređuje svoj izbor i težnju za svim posrednim ciljevima. Osoba donosi odluke i ponaša se prema tome smatra li da je nešto približava tom konačnom cilju ili ne; pogoduju li takvi postupci tom cilju više ili manje; osoba istim kriterijima prosuđuje jesu li vrijedni naponi i žrtve koje bi jedni ili drugi međuciljevi zahtijevali. Konačni cilj koji svaka osoba izabere određuje redoslijed ljubavi u njenom životu.

Ali ako netko izabere, ili se ponaša kao da je izabrao, pogrešan krajnji cilj, koji nije u stanju ispuniti njegov život, iako se čini da ga obećava (slava, bogatstvo, moć...), sve njegove odluke o međuciljevima su uvjetovane ovom poremećenom ljubavlju; a sloboda, podvrgnuta ovoj laži u svom vršenju, završava oštećenjem ili čak uništenjem osobe (usp. na primjer Katekizam, 29).

Jer stvoreni smo po Božjoj mjeri:
„Želja za Bogom zapisana je u srcu
ljudskom, jer je čovjek stvoren od
Boga i za Boga; a Bog nikada ne
prestaje privlačiti čovjeka k sebi.
Samo će u Bogu naći istinu i sreću za
kojom ne prestaje tragati:
‘Dostojanstvo čovjeka prije svega
počiva na činjenici da je pozvan na
zajedništvo s Bogom. Taj poziv na
razgovor s Bogom upućen je čovjeku
čim on nastane. Jer ako čovjek
postoji to je zato što ga je Bog stvorio
kroz ljubav, i kroz ljubav ga nastavlja
održavati u postojanju. Ne može
živjeti potpuno u skladu s istinom
ako slobodno ne prizna tu ljubav i ne
povjeri se svome Stvoritelju’
(Gaudium et spes, 19,1)” (Katekizam,
27).

Sve naše dobro je u Bogu, i bez Njega
nema istinskog i potpunog dobra. To
je, objektivno, naš krajnji cilj. Iako to
možda ne znamo, ili ponekad ne
razumijemo jasno, samo Bog može

ispuniti našu želju za srećom. A svaka ljubav koja nas ne vodi Bogu, i koja nas udaljava od Njega, ujedno je i izdaja nas samih i osuda na buduću frustraciju.

Naše je srce stvoreno da ljubi Boga i da dopusti da bude ispunjeno njegovom ljubavlju; nema zamjene ili prave alternative. Stoga jedina mjera koja je primjerena za prihvaćanje beskrajne ljubavi koju nam Bog nudi “sve”: ljubiti svim srcem, svom dušom, svom snagom. Ako svome srcu ne damo ljubav po mjeri njegovih želja, naše će srce „tražiti osvetu... i umjesto toga će uzgajati crve” (Sveti Josemaría Escrivá, Kovačnica, 204).

Ljubav prema Bogu

Ljubav prema Bogu o kojoj govori Prva zapovijed podrazumijeva:

a) Odabir Njega kao konačnog cilja svega što odlučimo učiniti. To znači

tražiti sve činiti iz ljubavi prema Njemu i na Njegovu slavu: „Bilo da jedete, bilo da pijete, bilo što drugo činite, sve na slavu Božju činite" (1 Kor 10,31). „*Deo omnis gloria*. Sva slava Bogu.”[1] Ne smije biti cilja koji bi bio draži od ovoga, jer nijedna ljubav ne zaslužuje biti iznad ljubavi Božje: „Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan; i tko god ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan” (Mt 10,37). Ljubav koja isključuje ili podređuje ljubav prema Bogu nije autentična ni dobra.

b) Ispunjavanje njegove volje djelima: „Neće svaki koji mi govori: ‘Gospodine, Gospodine’ ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju Oca mojega koji je na nebesima” (Mt 7,21). Pozvani smo vršiti Božju volju i onda kada ona zahtijeva žrtvu: „neka ne bude moja, nego tvoja volja“ (Lk 22, 42) –

uvjereni da je to vrijedno jer tu leži naše najveće dobro.

Božja je volja da budemo sveti (usp. 1 Sol 4,3), da izbliza slijedimo Krista (usp. Mt 17,5), čineći ono što je potrebno da živimo prema vodstvu njegovih zapovijedi (usp. Iv 14:21). „Želiš li stvarno biti svetac? Obavljaj malu dužnost svakog trenutka: čini ono što trebaš činiti i budi u onome što činiš.” [2]

c) Živjeti sa sviješću da smo dužnici Bogu – dug djeteta dobrom ocu – i željeti odgovarati njegovoj ljubavi. On nas je prvi ljubio, stvorio nas slobodnima i učinio svojom djecom (usp. 1 Iv 4,19). Grijeih je odbacivanje Božje ljubavi (usp. Katekizam, 2094), ali Bog uvijek oprašta i uvijek nam se daruje: Božja je logika preobilja. „U ovome je ljubav, ne da smo mi ljubili Boga, nego da je on ljubio nas i poslao svoga Sina kao žrtvu pomirnicu za naše grijehe” (1 Iv 4,10;

usp. Iv 3,16). Svaki kršćanin može, zajedno sa svetim Pavlom, reći da me Krist „ljubio i predao samoga sebe za mene" (Gal 2,20). „Da bismo odgovarali tako velikoj ljubavi, moramo se potpuno predati.”[3] Ovaj odgovor nije osjećaj, već čin volje koji može, ali ne mora biti popraćen osjetnim manifestacijama.

Želja za odgovaranjem na ljubav dovodi do obveze da na različite načine [4] negujemo svoj odnos s Bogom. Ovaj osobni kontakt s Njim, zauzvrat, oblikuje i hrani našu ljubav. Zato prva zapovijed uključuje različite manifestacije vjere:

– „*Klanjanje* je prvi stav čovjeka koji priznaje da je stvorenje pred svojim Stvoriteljem" (Katekizam, 2628). To je najtemeljniji stav religije (usp. Katekizam, 2095). „Gospodinu, Bogu svome, se klanjaj i njemu jedinome služi" (Mt 4,10). „Neka vaša molitva uvijek bude pravi i iskreni čin

klanjanja Bogu.“ [5] Klanjanje Bogu oslobađa nas od raznih oblika idolopoklonstva, i danas prisutnih, koji vode u ropstvo.

– *Zahvalnost* (usp. Katekizam, 2638), jer sve što jesmo i što imamo dolazi od Boga: „Što imaš da nisi primio? A ako si primio, zašto se hvastaš kao da nisi primio?“ (1 Kor 4,7).

– *Molba*: za oprost za djela i stavove koji nas odvajaju od Boga (grijeih); i za pomoć i drugima, Crkvi i cijelom čovječanstvu. Isus uključuje ove dvije vrste molbi u Očenaš. Kršćaninova molitva prošnje ispunjena je povjerenjem, jer je to sinovska molba upućena po Kristu: „Ako što zaištete od Oca, dat će vam“ (Iv 16,23; usp. 1 Iv 5,14- 15).

– Ljubav se očituje i u žrtvi, koja je prinošenje dobra Bogu kao izraz unutarnjeg predanja vlastite volje, odnosno poslušnosti. Krist nas je otkupio žrtvom križa, koja očituje

svoju savršenu poslušnost Ocu sve do smrti (usp. Fil 2,8).

– Molitva i žrtva su neodvojivi:

„molitva postaje vrjednija sa žrtvom.” [6] I jedno i drugo, u svojim različitim oblicima, dio je štovanja Boga, koje se naziva *latria* ili adoracija. Čin bogoslužja *par excellence* je sveta misa, u kojoj sam Krist prinosi Ocu, po Duhu Svetom, savršeno klanjanje, zahvalu, molbu za oprostjenje grijeha i prošnju za njegovu milost. Kršćani, koji smo krštenjem postali Kristovi članovi, primili smo sposobnost da se u Njemu prinesemo, osobito u slavlju Euharistije. Na taj način dopuštamo Isusu da uzme naše žrtve i da ih, sjedinjene sa svojima, prikaže Ocu po Duhu Svetom (usp. Katekizam, 2100).

– Ljubav prema Bogu treba se očitovati u dostojanstvu bogoslužja: obdržavanje liturgijskih propisa Crkve, “dobrih manira”

pobožnosti[7], briga i čistoća predmeta namijenjenih božanskom štovanju. „Ona žena u kući Šimuna gubavca u Betaniji, koja maže Učiteljevu glavu dragocjenom pomašću, podsjeća nas na našu dužnost da budemo velikodušni u štovanju Boga. Sva ljepota, bogatstvo i veličanstvenost malo mi se čine.”[8]

Vjera i nada u Boga

Vjera, nada i ljubav su tri teološke kreposti (kreposti koje su usmjerene prema Bogu). Najveća od njih je ljubav (usp. 1 Kor 13,13), koja vjeri i nadi daje "oblik" i nadnaravni "život" (kao što duša daje život tijelu). Ali milosrđe pretpostavlja vjeru, jer samo oni koji poznaju Boga – kao plod svoje slobode – mogu ga ljubiti. Milosrđe također pretpostavlja nadu, jer samo oni koji svoju želju za srećom stave u jedinstvo s Bogom mogu ga ljubiti. Inače će svaka osoba

voljeti, na vlastitu štetu, ono u što je stavila svoje želje.

Vjera je Božji dar, svjetlo u inteligenciji koja nam omogućuje da spoznamo istinu koju je Bog objavio i da pristanemo na nju, da je učinimo svojom. Ta teološka vrlina podrazumijeva vjerovanje u ono što je Bog objavio, ali i vjerovanje samom Bogu koji je to objavio (pouzdanje u Njega).

Između vjere i razuma nema i ne može biti suprotnosti. Razum, vođen svjetlom vjere, neophodan je za asimilaciju vjere i produbljivanje u njoj, čineći (da se tako izrazim) Božji način gledanja na stvarnost sve više i više našim.

Doktrinarna formacija je važna da bi se postigla čvrsta vjera i tako njegovala ljubav prema Bogu i prema drugima iz ljubavi prema Bogu: za svetost i apostolat. Život u vjeri je život podržan i dosljedan vjeri.

Nada je također dar Božji koji nas navodi da želimo sjedinjenje s Njim, u čemu se sastoji naša sreća, a da se ne obeshrabrimo smatrajući je nedostižnom, jer vjerujemo da će nam Bog dati to jedinstvo. On će nam dati, čak i ako ne znamo kako, sposobnost i sredstva da postignemo taj cilj (usp. Katekizam, 2090).

Mi kršćani trebamo se „radovati u nadi” (usp. Rim 12,12), jer ako smo vjerni, čeka nas nebeska sreća: viđenje Boga licem u lice (1 Kor 13,12), koje je poznato kao blažena vizija. „ko pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo.“ (Rim 8,17). Kršćanski život je put sreće, ne samo u budućnosti, nego i na ovoj zemlji. Već sada, kroz sigurnost koju nam daje istinska nada, unaprijed “kušamo” vječnu sreću. Ali dok traje naš zemaljski život, znamo da je ta sreća

spojiva s boli i s križem. Nada nam omogućuje živjeti u sigurnosti da se isplati raditi i trpjeti, iz ljubavi[9], kako bi se uz našu suradnju ostvarili prekrasni Božji planovi za naš život.

„Nada ne razočarava! Ne temelji se na onome što možemo činiti ili biti, pa čak ni na onome u što vjerujemo. Njezin temelj, odnosno temelj kršćanske nade, jest ono u što možemo biti najvjerniji i najsigurniji, tj. ljubavi koju sam Bog ima za svakoga od nas” (papa Franjo, opća audijencija, 15. veljače 2017.).

Ljubav prema drugima i sebi iz ljubavi prema Bogu

Odgovarajući na pitanje o prvoj zapovijedi, koje smo gore spomenuli, Isus dalje dodaje: „Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga” (Mt 22,39). Tu zapovijed ne spominje kao drugu od deset zapovijedi, već drugu bitnu srž, zajedno s ljubavlju prema Bogu, koja

uključuje nekoliko zapovijedi Dekaloga. Isus opisuje ovu zapovijed kao "poput" prve: razlikuje se od prve zapovijedi i nije s njom ekvivalentna ili zamjenjiva, ali je također neodvojiva od nje. Stoga je njezina važnost slična onoj prve zapovijedi.

Ljubav prema Bogu mora uključivati ljubav prema onima koje Bog voli. „Rekne li tko: »Ljubim Boga«, a mrzi brata svoga, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata kojega vidi, Boga kojega ne vidi ne može ljubiti. I ovu zapovijed imamo od njega: Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga.” (1 Iv 4, 20-21). Ne može se ljubiti Boga ako se ne ljube svi muškarci i žene koje je Bog stvorio na Božju sliku i priliku i koje je po milosti pozvao da budu njegova djeca (usp. Katekizam, 2069).

„Prema svim Božjim sinovima i kćerima trebamo se ponašati kao Božja djeca”: [10]

a) Ponašati se kao dijete Božje, kao drugi Krist. Ljubav prema drugima ima za pravilo Kristovu ljubav:

„Zapovijed novu dajem vam: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge. Po tome će svi znati da ste moji učenici.” Duh Sveti je poslan u naša srca da možemo ljubiti kao djeca Božja, Kristovom ljubavlju (usp. Rim 5,5).

b) Gledati druge kao djecu Božju i kao Krista: „Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste” (Mt 25,40). Želeći im njihovo pravo dobro, ono što Bog želi: da budu sveti i stoga sretni. Prvo očitovanje milosrđa je apostolat. Ovo milosrđe također dovodi do brige za materijalne potrebe drugih.

Razumjeti – učiniti svojim – njihove duhovne i materijalne potrebe. Znati oprostiti. Imajući milosrđe (usp. Mt 5,7). „Ljubav je strpljiva i dobrostiva; ljubav nije ljubomorna ili hvalisava... Ljubav ne inzistira na svome; nije

razdražljiva ili ogorčena; ne raduje se nepravdi” (usp. 1 Kor 13,4-6).
Bratska opomena (usp. Mt 18,15).

Zapovijed „Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe” (Mt 22,39) također izražava da postoji ispravna ljubav prema samom sebi, koja nas navodi da gledamo na sebe i da se cijenimo kao što nas cijeni Bog, te da tražimo dobro koje Bog želi: svetost i, prema tome, sreću u Njemu.

Tu je i poremećena ljubav prema sebi, sebičnost, koja nas tjera da vlastitu volju stavimo iznad Božje, a vlastite interese iznad služenja drugima. Ispravna ljubav prema sebi ne može postojati bez borbe protiv sebičnosti. Ovaj napor uključuje samoodricanje, sebedarje Bogu i drugima. „Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Jer tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene,

naći će ga” (Mt 16,24-25). Čovjek „ne može u potpunosti pronaći sebe osim kroz iskreno darivanje samoga sebe.”[11]

Grijesi protiv Prve zapovijedi

Grijesi protiv prve zapovijedi su grijesi protiv teoloških kreposti:

a) Protiv vjere: ateizam, agnosticizam, namjerna sumnja, vjerski indiferentizam, krivovjerje, otpadništvo, raskol itd. (usp. Katekizam, 2089). Također je protivno prvoj zapovijedi dobrovoljno ugrožavanje vlastite vjere. Protivno štovanju Boga su svetogrđe, simonija, stanovita praznovjerja, magija itd. i sotonizam (usp. Katekizam, 2111-2128).

b) protiv nade: očaj u vlastito spasenje (usp. Katekizam, 2091), i, nasuprot tome, pretpostavka da će božansko milosrđe oprostiti grijehe bez obraćenja ili kajanja, ili bez

potrebe za sakramentom pokore (usp. Katekizam, 2092). Također je suprotno ovoj kreposti polagati nadu u svoju konačnu sreću u nešto izvan Boga.

c) Protiv ljubavi prema bližnjemu: svaki grijeh je suprotan ljubavi prema bližnjemu, ali izravno protiv toga je odbacivanje Boga i također mlakost, što dovodi do toga da ga ne želimo ozbiljno ljubiti cijelim srcem.

Druga zapovijed

Druga zapovijed Dekaloga glasi: Ne izgovaraj Božjeg imena uzalud. Ova nas zapovijed obvezuje na čast i poštivanje imena Božjega (usp. Katekizam, 2142), koje se ne smije izgovarati „osim blagoslivljati, hvaliti i slaviti” (Katekizam, 2143). U suprotnom, čovjek gubi, u većoj ili manjoj mjeri, osjećaj za stvarnost: zaboravlja tko je Bog i tko je on, i pada u napast prvoga grijeha čovječanstva.

„Ime izražava bit i identitet osobe i smisao života te osobe. Bog ima ime; on nije anonimna sila« (Katekizam, 203). Međutim, Bog se ne može obuhvatiti ljudskim pojmovima, niti postoji ideja koja bi Ga mogla prikazati, niti ime koje može iscrpno izraziti božansku bit. Bog je "Svet", što znači da je apsolutno superioran, da je iznad svakog stvorenja i da je transcendentan.

Ipak, kako bismo mogli zazivati Boga i obraćati mu se osobno, u Starom zavjetu „Bog se objavljivao postupno i pod različitim imenima svom narodu” (Katekizam, 204). Ime koje je očitovao Mojsiju ukazuje na to da je Bog biće po biti, da nije primio biće ni od koga i da sve proizlazi iz Njega: „Bog reče Mojsiju: 'JA SAM KOJI JESAM' A on reče: 'Reci ovo narodu Izraela: 'JA JESAM poslao me k vama.' . . ovo je moje ime do vijeka” (Izl 3,14-15; usp. Katekizam, 213). Iz poštovanja prema Božjoj svetosti,

izraelski narod nije izgovarao njegovo ime nego ga je zamijenio naslovom "Gospodin" (*Adonai* na hebrejskom; *Kyrios* na grčkom) (usp. Katekizam, 209). Druga imena za Boga u Starom zavjetu su: *Elohim*, što je množina od "punine" ili "veliĉine" i prenosi BoŹju veliĉanstvenost; *El-Saddai*, što znaĉi moćan, svemoćan.

U Novom zavjetu Bog obznanjuje tajnu svog unutarnjeg Źivota: da je On jedan Bog u tri boŹanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Krist nas uĉi da Boga nazivamo "Ocem" (Mt 6,9): *Abba* je neformalan i intiman hebrejski naĉin da se kaŹe Otac (usp. Rim 8,15). Bog je Isusov Otac i takoder naŹ Otac, iako nije Otac na isti naĉin prema nama kao prema Kristu. Isus je jedinoroĉeni Sin, a mi smo sinovi po posvojenju. Ali ovo posebno "posvojenje" ĉini nas istinski djecom Njegovom (usp. 1 Iv 3,1), Kristovom braćom i sestrama (Rim 8,29), jer je Duh Sveti poslan u naŹa

srca i mi sudjelujemo u božanskoj prirodi (usp. Gal 4,6; 2 Pet 1,4). Mi smo djeca Božja u Kristu.

Posljedično, Bogu se doista možemo obraćati s "Oče", kako savjetuje sveti Josemaría: „Bog je Otac koji je pun nježnosti, beskrajne ljubavi. Zovite ga 'Oče' više puta dnevno i recite mu – nasamo, u svom srcu – da ga volite, da ga obožavate, da se osjećate ponosno i snažno jer ste njegov sin.”[12]

U molitvi Gospodnjoj molimo: „Sveti se ime tvoje." Izraz "sveti" ovdje treba shvatiti u smislu "priznati svetim, postupati na svet način" (Katekizam, 2807). To je ono što činimo kada slavimo, slavimo ili zahvaljujemo Bogu. Ali riječi "sveti se ime tvoje" također su jedna od molbi molitve Gospodnje: izgovarajući ih molimo da se sveti njegovo ime po nama, to jest da bismo svojim životom mogli prinijeti slavu Njemu i voditi druge k slavlju Gospodina

(usp. Mt 5,16). „Posvećenje njegova imena među narodima neodvojivo ovisi o našem životu i našoj molitvi” (Katekizam, 2814).

Poštivanje Božjeg imena zahtijeva i poštivanje imena Blažene Djevice Marije, svetaca i svetih stvarnosti u kojima je Bog na ovaj ili onaj način prisutan. Tu prije svega spada Sveta Euharistija, koja je istinska prisutnost Isusa Krista, druge Osobe Presvetog Trojstva, među nama.

Druga zapovijed zabranjuje svaku neprikladnu upotrebu Božjeg imena (usp. Katekizam, 2146), a posebno bogohuljenje, koje se „sastoji u izricanju protiv Boga – iznutra ili izvana – riječi mržnje, prijekora ili prkosa. Također je bogohulno koristiti se Božjim imenom za prikrivanje kriminalnih radnji, za dovođenje naroda u ropstvo, za mučenje osoba ili njihovo ubijanje.

Bogohuljenje... je samo po sebi teški grijeh” (Katekizam, 2148).

Druga zapovijed također zabranjuje krivo zaklinjanje (usp. Katekizam, 2150). Zakleti se znači učiniti Boga svjedokom onoga što netko potvrđuje (na primjer, dati jamstvo obećanja ili svjedočanstva). Dopušteno je položiti prisegu kada je to potrebno i kada je položeno s istinom i pravednošću: na primjer, u suđenju ili pri preuzimanju službe (usp. Katekizam, 2154). Izvan takvih slučajeva, naš nas Gospodin uči da se ne zaklinjemo: „Neka ono što kažeš bude samo ‘Da’ ili ‘Ne’” (usp. Mt 5,37; usp. Jak 5,12; Katekizam, 2153).

Ime kršćanina

„Čovjek je jedino stvorenje na zemlji koje je Bog želio za sebe.”[13] Čovjek nije "nešto", već "netko", osoba. „On je ‘jedino stvorenje na zemlji koje je Bog htio radi njega samoga’ i samo je on pozvan da znanjem i ljubavlju

sudjeluje u Božjem životu. Za tu je svrhu stvoren i to je temeljni razlog njegova dostojanstva” (Katekizam, 356). U krštenju svaka osoba dobiva ime koje predstavlja njezinu neponovljivu jedinstvenost pred Bogom i drugima (usp. Katekizam, 2156, 2158). Krstiti se također naziva "krstijanizirati". Pravo ime svakog krštenika je kršćanin, Kristov sljedbenik: „U Antiohiji su učenici [oni koji su se obratili nakon evangelizacije] prvi put nazvani kršćanima” (Dj 11,26).

Bog svaku osobu naziva njezinim imenom (usp. 1 Sam 3,4-10; Iz 43,1; Ivan 10,3; Djela 9,4). Svakoga voli osobno. Od svakoga očekuje odgovor ljubavi: „Ljubi Jahvu, Boga svojega, svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom.” Nitko nas ne može zamijeniti u tom odgovoru. Sveti Josemaría potiče nas da razmatramo „mirno, tu božansku opomenu koja ispunjava dušu

nemirom i koja je u isto vrijeme
slatka kao med iz saća: *redemi te et
vocavi te nomine tuo: meus es tu* (Iz
43,1) ; Ja sam te otkupio i imenom te
zazvao: moj si! Nemojmo otimati
Bogu ono što mu pripada. Bogu koji
nas je ljubio do te mjere da je za nas
umro, koji nas je odabrao oduvijek,
prije stvaranja svijeta, da budemo
sveti u njegovoj prisutnosti (usp. Ef
1,4)”[14].

Osnovna literatura

*Katekizam Katoličke Crkve,
2064-2132.*

*Katekizam Katoličke Crkve, 203-213;
2142-2195 (prikaz, ostalo).*

*Benedikt XVI.-Joseph Ratzinger, Isus
iz Nazareta. Iz Krštenje u Jordanu do
Preobraženja (New York: Doubleday,
2007.), 142-145 (poglavlje 5, 2)*

Preporučena literatura

Benedikt XVI., Deus Caritas est, 25. prosinca 2005., 1-18.

Benedikt XVI., Spe Salvi, 30. studenog 2007.

Papa Franjo, Lumen Fidei, 29. lipnja 2013.

Sveti Josemaría, Homilije Živjeti vjerom, kršćanska nada, snagom ljubavi, u Božji prijatelji, 190-237.

Sveti Josemaría, Homilija Upoznavanje Boga, u Prijatelji Božji, 142-153.

[1] Sveti Josemaría, Put, 780.

[2] Isto, 815. Usp. ibid., 933.

[3] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, 87.

[4] Usp. Sveti Josemaría, Put, 91.

[5] Sveti Josemaría, Kovačnica, 263.

[6] Sveti Josemaría, Put, 81.

[7] Usp. Isto, 541.

[8] Isto, 527. Usp. Mt 26,6-13.

[9] Usp. Sveti Josemaría, Kovačnica, 26.

[10] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, 36.

[11] Drugi vatikanski sabor, Gaudium et spes, 24.

[12] Sveti Josemaría, Prijatelji Božji, 150.

[13] Drugi vatikanski sabor, Gaudium et spes, 24.

[14] Sveti Josemaría, Prijatelji Božji, 312.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/tema-28-
prva-i-druga-zapovijed/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/tema-28-prva-i-druga-zapovijed/) (4.08.2025.)